

Webinarium Narodowego Centrum Nauki

9 maja 2024 r.

Polityka otwartego dostępu do publikacji

Gabriela Czarny
Zespół ds. Otwartej Nauki
Narodowe Centrum Nauki

Otwarta nauka / Terminologia i zagadnienia

Otwarta nauka jest często definiowana jako termin obejmujący wiele ruchów naukowych mających na celu usunięcie barier w udostępnianiu wszelkiego rodzaju wyników badań naukowych, zasobów, metod lub narzędzi na dowolnym etapie procesu badawczego (Foster, 2017).

- Nowy paradygmat nauki:
nauka jest dobrem publicznym
- „Nowa normalność”

Otwarta nauka / Chronologia i kwestie regulacyjne

- 2001: Budapest Open Access Initiative (BOAI)
  - 2004: OECD Declaration on Access to Research Data From Public Funding 2004 r.
  - 2010: Singapore Statement on Research Integrity, 2nd Conference on Research Integrity
  - 2013: San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)
  - 2018: Utworzenie Koalicji S i przyjęcie Planu S
  - 2019: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z dn. 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego
  - 2021: UNESCO Recommendations on Open Science
-
- 2013: Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP): Stanowisko Prezydium KRASP i Prezydium PAN w sprawie zasad otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych
  - 2015: Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce
  - 2020: Polityka NCN dot. otwartego dostępu do publikacji naukowych
  - 2021: Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego.
  - 2022: Polityka Naukowa Państwa
  - 2024: (prognoza) Polityka dotycząca Otwartych Danych Badawczych

Otwarta nauka w NCN / Polityka otwartego dostępu do publikacji naukowych

OTWARTE PUBLIKACJE

- 2018: NCN sygnatariuszem Planu S i członkiem cOAlition S
- 2018: NCN sygnatariuszem DORA
- 2020: Polityka NCN dot. otwartego dostępu do publikacji naukowych (obowiązuje dla wszystkich umów podpisanych od 01.01.2021)

OTWARTE DANE

- 2019: Plan Zarządzania Danymi obowiązkowym elementem każdego projektu badawczego; publikacja wytycznych (zgodnie z wytycznymi Science Europe)
- Styczeń 2021 (umowy): dane powiązane z publikacjami muszą być obowiązkowo udostępniane

Polityka NCN dot. otwartego dostępu do publikacji 2020

Zarządzenie nr 38/2020
Dyrektora Narodowego Centrum Nauki
w sprawie

ustalenia POLITYKI NARODOWEGO CENTRUM NAUKI DOTYCZĄCEJ OTWARTEGO DOSTĘPU
DO PUBLIKACJI
z dnia 27-05-2020

Na podstawie art. 34 ust. 2 pkt 4 oraz pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1384) w zw. z § 2 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego Biura Narodowego Centrum Nauki i zakresu zadań Koordynatorów Dyscyplin Narodowego Centrum Nauki, którego tekst jednolity stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia Dyrektora Narodowego Centrum Nauki nr 26/2020 z dnia 21 kwietnia 2020 r., zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ustala się Politykę Narodowego Centrum Nauki dotyczącą otwartego dostępu do publikacji będących efektem realizacji projektów badawczych, stypendiów i staży naukowych oraz działań naukowych finansowanych lub współfinansowanych przez Narodowe Centrum Nauki.

§ 2.

Polityka, o której mowa w § 1 obowiązuje dla projektów badawczych, stypendiów naukowych, staży i działań naukowych wyłonionych do finansowania od konkursów ogłoszonych w dniu 16 czerwca 2020 r., do których umowy o realizację i finansowanie zostaną podpisane po 1 stycznia 2021 r.

§ 3.

Polityka, o której mowa w § 1 stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 4.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor
Narodowego Centrum Nauki

Załącznik nr 1 do
Zarządzenie nr 38/2020
Dyrektora Narodowego Centrum Nauki
w sprawie
ustalenia POLITYKI NARODOWEGO
CENTRUM NAUKI DOTYCZĄCEJ
OTWARTEGO DOSTĘPU DO
PUBLIKACJI
z dnia 27-05-2020

POLITYKA NARODOWEGO CENTRUM NAUKI DOTYCZĄCA OTWARTEGO DOSTĘPU DO PUBLIKACJI

Powszechny i bezpłatny dostęp do aktualnej wiedzy stanowi jeden z fundamentów funkcjonowania i rozwoju demokratycznego społeczeństwa. Koncepcja otwartego dostępu (z ang. *Open Access*) dotyczy udostępniania w postaci cyfrowej w Internecie publikacji naukowych i wyników badań finansowanych ze środków publicznych w celu umożliwienia bezpłatnego ich wykorzystania przez naukowców, studentów, przedsiębiorców i całe społeczeństwo. Otwarty dostęp do publikacji naukowych jest korzystny dla naukowców, gdyż przez większą dostępność danych przyczynia się do zwiększenia rozpoznawalności autorów w danej dziedzinie naukowej.

Zgodnie z polityką Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyjętą w październiku 2015 r. i opisaną w dokumencie pt.: *Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce* oraz założeniami [Planu S](#), podpisanego przez oAllition S, którego członkiem jest Narodowe Centrum Nauki, przedstawiamy politykę otwartego dostępu do publikacji naukowych, określającą zasady publikowania w otwartym dostępie wyników badań (głównie dotyczy to artykułów w recenzowanych czasopiśmie, ale także np. recenzowanych materiałów konferencyjnych, czy też oryginalnych danych badawczych) będących efektem realizacji projektów badawczych finansowanych lub współfinansowanych ze środków publicznych na naukę. Polityka ta nie obejmuje jeszcze zasad publikowania monografii, rozdziałów monografii i recenzowanych utworów zebranych. Polityka otwartego dostępu wchodzi w życie z dniem ogłoszenia obejmując projekty, których umowy o finansowanie i realizację zostaną podpisane po 1 stycznia 2021 r.

Centrum definiuje otwarty dostęp do publikacji, tzw. *open access* nie tylko jako darmowy dostęp do publikacji w internecie, ale także możliwość powielania, rozpowszechniania i dowolnego wykorzystania treści przez czytelnika, zgodnie z warunkami licencji praw autorskich CC-BY.

Zarządzenie nr 46/2020
Dyrektora Narodowego Centrum Nauki
w sprawie

zmiany Zarządzenia Dyrektora nr 38/2020 dotyczącego ustalenia POLITYKI NARODOWEGO
CENTRUM NAUKI DOTYCZĄCEJ OTWARTEGO DOSTĘPU
z dnia 31-05-2020

Na podstawie art. 34 ust. 2 pkt 4 oraz pkt 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1384) w zw. z § 2 ust. 3 Regulaminu organizacyjnego Biura Narodowego Centrum Nauki i zakresu zadań Koordynatorów Dyscyplin Narodowego Centrum Nauki, którego tekst jednolity stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia Dyrektora Narodowego Centrum Nauki nr 26/2020 z dnia 21 kwietnia 2020 r., zarządza się, co następuje:

§ 1.

W treści § 2 Zarządzenia Dyrektora nr 38/2020 z dnia 27 maja 2020 r. wprowadza się zmianę:

W zdaniu o brzmieniu:

„Polityka, o której mowa w § 1 obowiązuje dla projektów badawczych, stypendiów naukowych, staży i działań naukowych wyłonionych do finansowania od konkursów ogłoszonych w dniu 16 czerwca 2020 r., do których umowy o realizację i finansowanie zostaną podpisane po 1 stycznia 2021 r.”

Zastępuje się na:

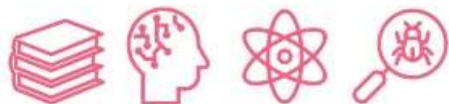
„Polityka, o której mowa w § 1 obowiązuje dla projektów badawczych, stypendiów naukowych, staży i działań naukowych wyłonionych do finansowania od konkursów ogłoszonych w dniu 16 czerwca 2020 r., do których umowy o realizację i finansowanie zostaną podpisane po 1 stycznia 2021 r.”

§ 2.

W pozostałym zakresie treść Zarządzenia Dyrektora nr 38/2020 pozostaje bez zmian.

Otwarty dostęp / Instrukcja

Instrukcja

Polityka NCN dotycząca otwartego dostępu do publikacji

Wersja 1.0
Październik 2021

Spis treści

Stosowane skróty.....	3
Najważniejsze pojęcia	4
1. Otwarty dostęp (<i>Open Access</i>).....	5
2. Przesłanki wprowadzenia wymogów w zakresie otwartego dostępu	5
3. Plan S	6
4. Rodzaje publikacji objętych obowiązkiem otwartego dostępu	6
5. Rodzaje udostępnianych manuskryptów	6
6. Ścieżki otwartego dostępu w polityce NCN	6
7. Strategia Zachowania Praw Autorskich (ang. <i>Rights Retention Strategy</i>) w ramach ścieżki 2	8
8. Licencje, na jakich należy udostępniać prace	8
9. Trwały identyfikator.....	8
10. Koszty APC (<i>Article Processing Charges</i>).....	9
11. Koszty kwalifikowalne (+) i niekwalifikowalne (-).....	9
12. Sprawdzanie zgodności czasopisma z polityką NCN – „Journal Checker Tool”	9
13. Otwarty dostęp a publikowanie w wydawnictwach stosujących najwyższe standardy jakości.....	11
14. Otwarty dostęp a publikowanie w najważniejszych czasopismach międzynarodowych (w tym np. „Nature”, „Science”, „Cell”)	11
15. Obowiązek udostępniania podstawowego zestawu danych powiązanych z publikacjami	12
16. Kontakt.....	12
17. Przydatne linki	12

Otwarty dostęp / Definicja zgodnie z Polityką NCN dot. OA

Koncepcja otwartego dostępu (z ang. Open Access) dotyczy udostępniania w **postaci cyfrowej w Internecie** publikacji naukowych i wyników badań finansowanych ze środków publicznych w celu umożliwienia **bezpłatnego ich wykorzystania** przez naukowców, studentów, przedsiębiorców i całe społeczeństwo.

Otwarty dostęp / Atrybuty

FREE ACCESS
to nie
OPEN ACCESS

Otwarty dostęp / Zasady

1. Zasada otwartości (publiczny dostęp)
2. Zasada równoległych dróg (równoważność ścieżek)
3. Zasada szybkiego dostępu (brak embargo)
4. Zasada maksymalizacji jakości treści (AAM, VoR)
5. Zasada maksymalizacji korzyści (licencje)

Kierunki rozwoju otwartego dostępu do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce, Październik 2015, <https://www.gov.pl/web/nauka/dokumenty-na-temat-otwartego-dostepu>

Otwarty dostęp / zakres Polityki

Wszystkie rodzaje prac z wyjątkiem:

monografii, rozdziałów w pracach zbiorowych, recenzowanych utworów zebranych

Ścieżki publikacyjne OA zgodne z Polityką NCN

Otwarty dostęp / Rodzaje publikacji OA

1. Czasopisma / platformy w pełnym otwartym dostępie

- płatne (APC)
- bezpłatne (tzw. diamentowe)

2. Manuskrypt (AAM) udostępniony w repozytorium

- Zezwolenie na archiwizowane „by default”
- Strategia Zachowania Praw [ang. RRS]

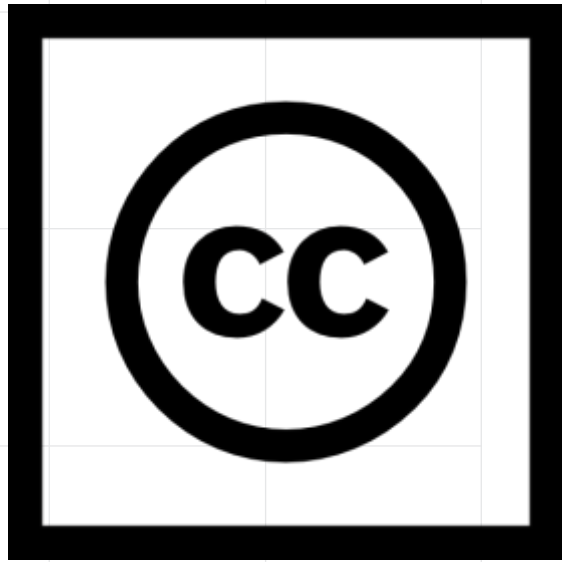
3. Czasopismo transformacyjne i czasopismo objęte umową transformacyjną

ŚCIEŻKA 1

ŚCIEŻKA 2

ŚCIEŻKA 3*

Otwarty dostęp / LICENCJE

+

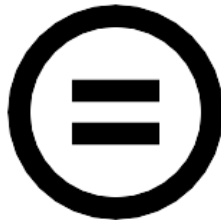
BY - Uznanie autorstwa

SA - Na tych samych warunkach

NC - Użycie niekomercyjne

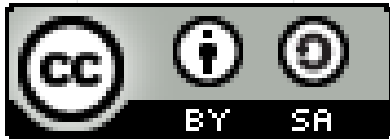
ND - Bez utworów zależnych

Otwarty dostęp / LICENCJE

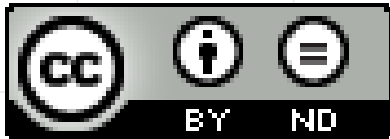

Uznanie autorstwa

Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach

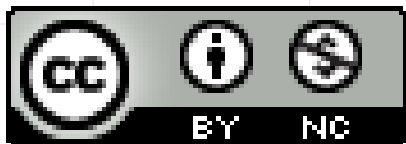
Tylko ścieżka 3!!!

Uznanie autorstwa – Bez utworów zależnych

Tylko za zgodą NCN

Otwarty dostęp / LICENCJE

Uznanie autorstwa – użycie niekomercyjne

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Na tych samych warunkach

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych

Otwarty dostęp / Liberalizacja

https://ncn.gov.pl/aktualnosci/2023-10-16-polityka-OA-zlagodzenie-przepisow

 NARODOWE CENTRUM NAUKI

wyszukaj na stronie

o NCN dla wnioskodawców dla realizujących projekty dla ekspertów efekty NCN współpraca międzynarodowa nagroda NCN kontakt

Złagodzenie zapisów Polityki OA w Narodowym Centrum Nauki

Strona główna

pon., 16/10/2023 - 13:30

NCN wprowadza tymczasowo do 31.12.2025 r. złagodzenie zapisów dotyczących "Polityki Narodowego Centrum Nauki dot. otwartej publikacji". Zmiany stanowią odpowiedź na potrzeby zgłaszane przez środowisko naukowe oraz reformy polityki wydawniczej.

Narodowe Centrum Nauki mocno wspiera działania dotyczące rozwoju otwartej nauki, w tym działania dotyczące otwartego dostępu do danych badawczych. Otwarta nauka stanowi bowiem istotny kierunek w rozwoju nauki w zgodności z najwyższymi standardami rzetelności potwierdzając dynamiczne działania w przestrzeni międzynarodowej. Zasady otwartej nauki zostały wdrożone przez wiele instytucji naukowych i finansujących badania naukowe na świecie, m.in. przez Komisję Europejską, Science Europe.

Centrum analizuje informacje spływające ze środowiska naukowego, a także monitoruje treści raportów rocznych i końcowych. Jednocześnie NCN, wspierając standardy doskonałości naukowej, działa na rzecz zapewnienia, by prace stanowiące rezultaty projektów finansowanych z budżetu państwa o zasięgu międzynarodowym oraz stosujących wysokiej jakości proces oceny merytorycznej.

Dodatkowo agencja zapewnia, że będzie nadal obserwować i monitorować rozwój praktyk związanych z otwartym dostępem do publikacji.

 NARODOWE CENTRUM NAUKI

Zbigniew Błocki
p.o. Dyrektora
Narodowego Centrum Nauki
ZON.070.4.2023

Kraków, 11-10-2023

Pismo w sprawie złagodzenia zapisów dotyczących "Polityki Narodowego Centrum Nauki dot. otwartego dostępu do publikacji"

Narodowe Centrum Nauki wprowadzając „Politykę dotyczącą otwartego dostępu do publikacji” (zwaną dalej Polityką) począwszy od konkursów ogłoszonych w dniu 15 czerwca 2020 r., miało na celu:

1. podkreślenie, że wydawnictwa nie mogą ograniczać praw naukowców do swobodnego dysponowania rezultatami ich prac,
2. dążenie do wzmocnienia wpływu badań realizowanych przez polskie jednostki naukowo-badawcze,
3. dążenie do zwiększenia widoczności i cytowalności naukowców afiliowanych w polskich jednostkach naukowo-badawczych,
4. dążenie do zapewnienia szerokiego międzynarodowego dostępu do wyników badań finansowanych z krajowych środków publicznych,
5. podkreślenie braku akceptacji dla praktyk związanych z tzw. *double-dipping*, czyli osiągania przez wydawnictwa dochodów z dwóch źródeł środków publicznych.

Jednocześnie, Centrum działa na rzecz zapewnienia, by efekty badań finansowanych przez Centrum, były publikowane w wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym, spełniających najwyższe standardy publikacyjne. Wprowadzenie Polityki nie spowodowało zmian w stosowaniu tej zasady, która jest odzwierciedlona w zapisach umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego.

Otwarty dostęp / Licencje po liberalizacji

Okres przejściowy do 31.12.2025 r.:

- W przypadku publikacji naukowych objętych Polityką i udostępnionych zgodnie ze **ścieżką 1 akceptujemy wszystkie licencje CC 4.0.**
- W przypadku ścieżki 2 akceptujemy embargo pod warunkiem, że preprint pracy, od razu po jej opublikowaniu na stronie wydawcy, zostanie udostępniony na licencji CC BY w repozytorium indeksowanym w openDOAR.
- Kwestia kwalifikowalności kosztów APC nie ulega zmianie: poniesione koszty APC są kosztami kwalifikowalnymi wyłącznie w przypadku prac opublikowanych zgodnie ze ścieżką 1, określoną w Polityce na licencji CC BY 4.0 lub CC BY-ND 4.0 (w uzasadnionych przypadkach) i dla ścieżki 3 określonej w Polityce – CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0 lub CC BY-ND 4.0 (w uzasadnionych przypadkach).

Ścieżka 1: FULL Open Access

- ścieżka płatna (tzw. Gold OA)
- ścieżka bezpłatna (tzw. Diamond OA)

Otwarty dostęp / ścieżka 1

The image shows the homepage of the Directory of Open Access Journals (DOAJ). The page features a dark navigation bar with the DOAJ logo and the text 'OPEN GLOBAL TRUSTED'. Navigation links include 'SEARCH', 'DOCUMENTATION', 'ABOUT', 'SUPPORT', 'APPLY', and 'LOGIN'. The main content area is titled 'DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS' and 'Find open access journals & articles.' Below this, there are radio buttons for 'Journals' (selected) and 'Articles'. A search bar is present with a dropdown menu set to 'In all fields' and a yellow 'SEARCH' button. A large red arrow points to the search bar. Below the search bar, there are five statistics: '80 LANGUAGES', '134 COUNTRIES REPRESENTED', '13,560 JOURNALS WITHOUT FEES', '20,455 JOURNALS', and '10,074,772 ARTICLE RECORDS'. A second large red arrow points to the '20,455 JOURNALS' statistic. On the right side of the page, there is a decorative graphic consisting of a grid of colorful, stylized shapes.

https://doaj.org

DOAJ OPEN GLOBAL TRUSTED

SUPPORT ▾ APPLY ▾ SEARCH 🔍

SEARCH ▾ DOCUMENTATION ▾ ABOUT ▾ LOGIN →

DIRECTORY OF OPEN ACCESS JOURNALS

Find open access journals & articles.

Journals Articles

In all fields ▾ SEARCH

80 LANGUAGES

134 COUNTRIES REPRESENTED

13,560 JOURNALS WITHOUT FEES

20,455 JOURNALS

10,074,772 ARTICLE RECORDS

Otwarty dostęp / ścieżka 1

Scientific Reports

📄 2045-2322 (ONLINE)

🌐 Website

🌐 ISSN Portal

About Articles

PUBLISHING WITH THIS JOURNAL

💰 The journal charges up to:

2090 EUR

2390 USD

1890 GBP

as publication fees (article processing charges or APCs).

There is a waiver policy for these charges.

BEST PRACTICE

🔒 This journal began publishing in **open access** in 2011. ⓘ

This journal uses a **CC BY** license.

→ Look up their open access statement and their license terms.

JOURNAL METADATA

📍 Publisher
Nature Portfolio, United Kingdom

Manuscripts accepted in
English

📁 LCC subjects ⓘ
Medicine
Science

Otwarty dostęp / ścieżka 1

👤 Look up the journal's:

- [Aims & scope](#)
- [Instructions for authors](#)
- [Editorial Board](#)
- [Anonymous peer review](#)

→ This journal [checks for plagiarism](#).

🕒 **Expect on average 20 weeks from submission to publication.**

© The author **does not retain unrestricted** copyrights and publishing rights.

→ Learn more about their [copyright policy](#).

📁 Articles digitally archived in:

- CLOCKSS
- PMC
- Portico
- A national library: National Digital Preservation Program, China

→ Find out about their [archiving policy](#).

Keywords

natural sciences

biology

chemistry

earth sciences

physics

Narzędzia wspierające: Journal Checker Tool/JCT

English Français

JOURNAL CHECKER TOOL

Which publishing options are supported by your funder's OA policy?

JOURNAL MY FUNDER MY INSTITUTION

By ISSN or title + By funder name + By ROR or name =

No affiliation

 Plan S
Making full & immediate
Open Access a reality

 SEND US FEEDBACK

Otwarty dostęp / ścieżka 1

Which publishing options are supported by your funder's OA policy?

JOURNAL

Scientific Reports (Nature Portfolio),

+

MY FUNDER

National Science Centre, Poland (NC

+

MY INSTITUTION

West Pomeranian University of T

=

No affiliation

The following publishing options are aligned with your funder's OA policy.

Otwarty dostęp / ścieżka 1

Scientific Reports (Nature Portfolio),

+

National Science Centre, Poland (NC

+

West Pomeranian University of T

=

FULL OPEN ACCESS

Go ahead and submit. Remember to select a [CC BY licence](#) to ensure compliance.

Upon publication, you have the right to self-archive the final published article as an additional route to compliance rather than an alternative route.

TRANSPARENT PRICE AND SERVICE DATA

 Scientific Reports has not provided any price or service data to the [Journal Comparison Service](#)

[Click here to learn more](#)

Ścieżka 2: czasopisma subskrypcyjne / hybrydowe

- archiwizacja wersji autorskiej publikacji (ang. AAM)**
- strategia odzyskania praw (ang. RRS)**

Otwarty dostęp / ścieżka 2

Czasopismo subskrypcyjne (w tym hybrydowe, nie jest czasopismem transformacyjnym, ani objętym umową transformacyjną)

OPCJA 1: czasopismo pozwala na archiwizowanie (oficjalnie lub nieoficjalnie – informacja przekazana cOAlition S – informacje uwzględnione w JCT)

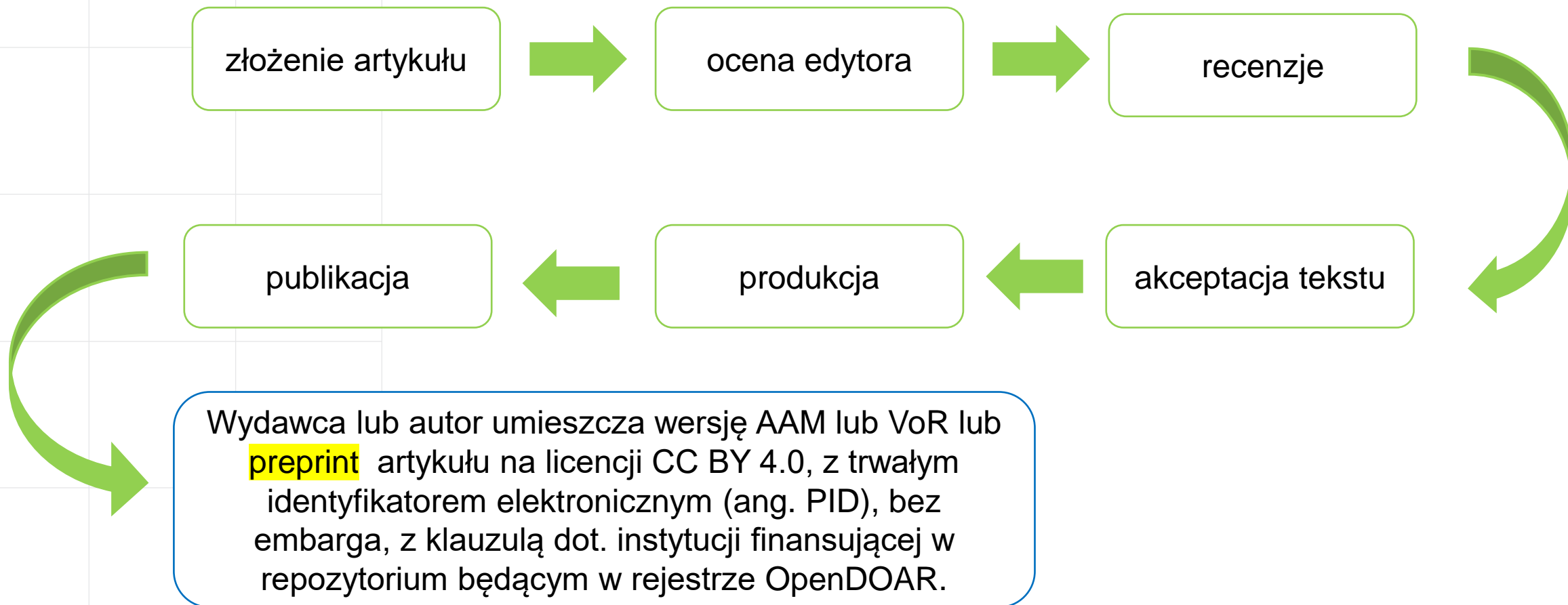
OPCJA 2: czasopismo nie pozwala na archiwizowanie – wówczas RRS

Ścieżka 2: opcja 1

Otwarty dostęp a proces publikacyjny artykułu

Otwarty dostęp / ścieżka 2 / opcja 1

Astronomy and Astrophysics (EDP S

National Science Centre, Poland (NC

West Pomeranian University of T

SELF-ARCHIVING

Upon acceptance, you can deposit your Author Accepted Manuscript in a repository without embargo and with a [CC BY licence](#). Publishing fees do not apply with this route.

More information

TRANSPARENT PRICE AND SERVICE DATA

 Astronomy and Astrophysics has not provided any price or service data to the [Journal Comparison Service](#)

[Click here to learn more](#)

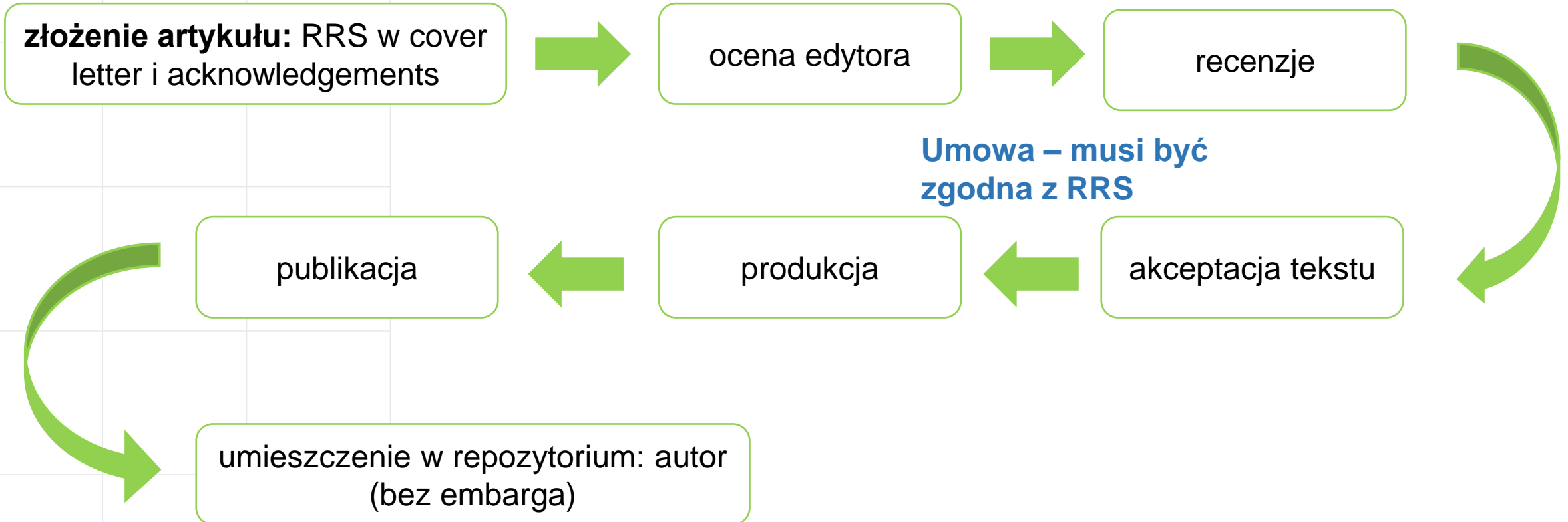

Ścieżka 2: opcja 2

Otwarty dostęp a proces publikacyjny artykułu

Otwarty dostęp / ścieżka 2 / opcja 2

Material Sciences (Hans Publishers),

+

National Science Centre, Poland (NC

+

West Pomeranian University of T

=

COMPLIANCE THROUGH SELF-ARCHIVING USING RIGHTS RETENTION

Your funder's grant conditions set out how you can retain sufficient rights to self-archive the Author Accepted Manuscript in any OA repository. Publishing fees do not apply with this route.

 Caution required

TRANSPARENT PRICE AND SERVICE DATA

 Material Sciences has not provided any price or service data to the [Journal Comparison Service](#)

Otwarty dostęp / Liberalizacja

Okres przejściowy do 31.12.2025 r.:

W przypadku ścieżki 2 akceptujemy embargo pod warunkiem, że:

- preprint tej pracy, najpóźniej w dniu opublikowania pracy na stronie wydawcy, zostanie udostępniony na licencji CC BY 4.0 w repozytorium indeksowanym w openDOAR; preprint musi mieć nadany numer PID (DOI lub równoważny);

oraz

- po upływie embargo wersja AAM zostanie udostępniona w repozytorium indeksowanym w openDOAR.

Otwarty dostęp / gdzie udostępnić AAM? / OpenDOAR

OpenDOAR

[About](#)[Directory](#)[Statistics](#)[Tools and support](#)[Our Work](#)[Contact](#)

Welcome to OpenDOAR

OpenDOAR is the quality-assured, global Directory of Open Access Repositories. You can search and browse through thousands of registered repositories based on a range of features, such as location, software or type of material held. Try it out for yourself:

Repository Name

Search

[Browse by Country](#)

[Advanced Search](#)

Otwarty dostęp / gdzie udostępnić AAM? / OpenDOAR

	EPrints ETD-db Earmas	
Content Types	☐ Journal Articles ☐ Bibliographic References ☐ Conference and Workshop Papers ☐ Theses and Dissertations ☐ Reports and Working Papers	☐ Books, Chapters and Sections ☐ Datasets ☐ Learning Objects ☐ Software ☐ Patents ☐ Other Special Item Types
	Any of these	
Subjects:	Arts Engineering Health and Medicine Humanities Mathematics Science Social Sciences Technology	
	Any of these	
Countries and Regions:	all of	
Retrieved records must fulfill:	all of these conditions	
Order the results:	by name	

Repozytoria dziedzinowe

Otwarty dostęp / gdzie udostępniać AAM?

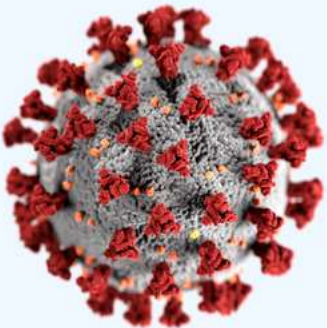
zenodo

Search

Upload Communities

Featured communities

[Need help uploading? Contact us](#)

Coronavirus Disease Research Community - COVID-19

This community collects research outputs that may be relevant to the Coronavirus Disease (COVID-19) or the SARS-CoV-2. Scientists are encouraged to upload their outcome in this collection to facilitate sharing and discovery of information. Although Open Access articles and datasets are...

Curated by: Covid19_Team_OpenAIRE

Recent uploads

January 20, 2022 (v2)

Forecasting the propagation of pandemic shocks with a dynamic input-output model

Pichler, Anton; Pangallo, Marco; del Rio-Chanona, R. Maria; Lafond, François; Farmer, J. Doyne

Reproduction code and data for Pichler, Pangallo, del Rio-Chanona, Lafond, Farmer (2022): Forecasting the propagation of

Need help?

Zenodo prioritizes all requested related to the COVID-19 outbreak.

We can help with:

Otwarty dostęp / gdzie udostępniać AAM?

We gratefully acknowledge support from the Simons Foundation and member institutions.

arXiv.org

Login

Search...

All fields

Search

Help | Advanced Search

arXiv is a free distribution service and an open-access archive for 2,007,279 scholarly articles in the fields of physics, mathematics, computer science, quantitative biology, quantitative finance, statistics, electrical engineering and systems science, and economics. Materials on this site are not peer-reviewed by arXiv.

Subject search and browse:

Physics

Search

Form Interface

Catchup

News

Read about recent news and updates on [arXiv's blog](#). (View the former "what's new" pages here).
Read [robots beware](#) before attempting any automated download.

COVID-19 Quick Links

See COVID-19 SARS-CoV-2 preprints from

- [arXiv](#)
- [medRxiv and bioRxiv](#)

Important: e-prints posted on arXiv are not peer-reviewed by arXiv; they should not be relied upon without context to guide clinical practice or health-related behavior and should not be reported in news media as established information without consulting multiple experts in the field.

Physics

- [Astrophysics](#) (**astro-ph** [new](#), [recent](#), [search](#))
includes: [Astrophysics of Galaxies](#); [Cosmology and Nongalactic Astrophysics](#); [Earth and Planetary Astrophysics](#); [High Energy Astrophysical Phenomena](#); [Instrumentation and Methods for Astrophysics](#); [Solar and Stellar Astrophysics](#)
- [Condensed Matter](#) (**cond-mat** [new](#), [recent](#), [search](#))
includes: [Disordered Systems and Neural Networks](#); [Materials Science](#); [Mesoscale and Nanoscale Physics](#); [Other Condensed Matter](#); [Quantum Gases](#); [Soft Condensed Matter](#); [Statistical Mechanics](#); [Strongly Correlated Electrons](#); [Superconductivity](#)
- [General Relativity and Quantum Cosmology](#) (**gr-qc** [new](#), [recent](#), [search](#))

**Ścieżka 3:
czasopisma transformacyjne
/umowy transformacyjne
(tylko do 31.12.2024 r.)**

Ścieżka 3: opcja 1 czasopisma transformacyjne

Otwarty dostęp / Ścieżka 3 - czasopismo transformacyjne

Nature (Springer Science and Business Media)

National Science Centre, Poland (NCN)

West Pomeranian University of Technology

TRANSFORMATIVE JOURNAL

Go ahead and submit. Remember to select the open access publishing option with a [CC BY licence](#) to ensure compliance.

Check [here](#) to confirm if your funder will support the payment of publishing fees.

More information

COMPLIANCE THROUGH SELF-ARCHIVING USING RIGHTS RETENTION

Your funder's grant conditions set out how you can retain sufficient rights to self-archive the Author Accepted Manuscript in any OA repository. Publishing fees do not apply with this route.

 Caution required

ŚCIEŻKA 3 / transformative journal

lub

ŚCIEŻKA 2 / RRS

TRANSPARENT PRICE AND SERVICE DATA

 Nature has not provided any price or service data to the [Journal Comparison Service](#)

<https://journalcheckertool.org>

Ścieżka 3: opcja 2 czasopismo objęte umową transformacyjną

Otwarty dostęp / Ścieżka 3 – umowa transformacyjna

Applied and Computational H

+

National Science Centre, Pola

+

Adam Mickiewicz Univers

=

TRANSFORMATIVE AGREEMENT

Conditions may be in place around publishing through this agreement. Make sure to read this information.

Applied and Computational Harmonic Analysis is part of a transformative agreement between *Elsevier* and *Adam Mickiewicz University in Poznań* which expires on 2024-12-31

COMPLIANCE THROUGH SELF-ARCHIVING USING RIGHTS RETENTION

Your funder's grant conditions set out how you can retain sufficient rights to self-archive the Author Accepted Manuscript in any OA repository. Publishing fees do not apply with this route.

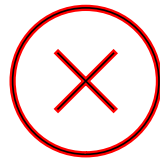
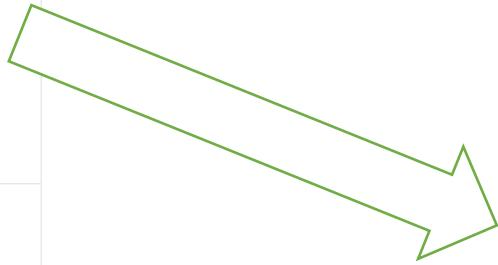
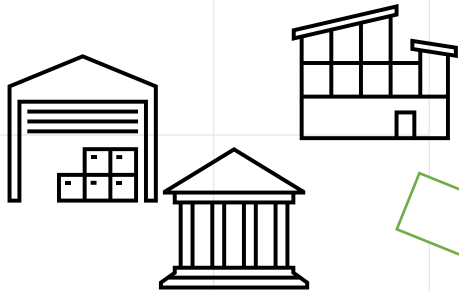
Caution required

ŚCIEŻKA 2 / RRS

lub

ŚCIEŻKA 3 / umowa transformacyjna

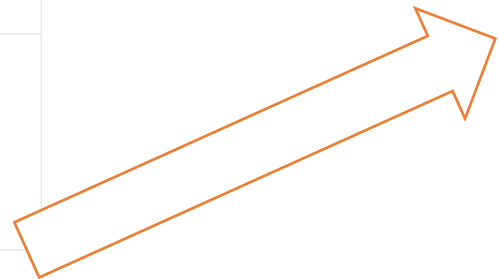
Otwarty dostęp / Ścieżka 3 - umowy transformacyjne

Umowy wyłącznie subskrypcyjne

Umowy Read and Publish

Poziom krajowy
Poziom konsorcjum
Poziom instytucji

Otwarty dostęp / Ścieżka 3 - umowy transformacyjne

Umowy Read and Publish – co dają autorowi?

- **Możliwość publikowania za darmo** (koszt ponoszony w ramach umowy) – **ALE**: ograniczona liczba licencji (w skali roku)

Ścieżka 3 - umowy transformacyjne

Wirtualna Biblioteka Nauki (stan na 06.05.2024 r.)

Licencja krajowa Elsevier (Pula 1013 artykułów z 2023 r. została wykorzystana do 05.12.2023. Program wznowiony został 1 stycznia 2024 r. z pulą 1013 artykułów na 2024 r.)

Licencja krajowa Springer (program został wznowiony z pulą 1363 artykułów na 2024 r.)

Science Advances (dodatek do licencji krajowej Science, program działa od 1 stycznia 2024 r. z nową pulą 10 artykułów na 2024 r.)

Program międzynarodowy Scoap3

Licencja konsorcyjna ACS (American Chemical Society, program działa od 1 stycznia 2024 r. z nową pulą 392 artykułów na 2024 r. Pula będzie rozszerzona o 6 artykułów po włączeniu do programu 2 nowych uczestników w 1. kwartale 2024 r.)

Licencja konsorcyjna CUP (Cambridge University Press, licencja i program zawieszony w 2023 r.)

Licencja konsorcyjna Emerald (licencja i program zawieszony w 2023 r.)

Licencja konsorcyjna IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers, program kontynuowany w 2024 r. tylko dla tych instytucji, które nie wykorzystały jeszcze swojej puli przedpłaconej w poprzednich latach.)

Licencja konsorcyjna IOP (Institute of Physics)

Licencja konsorcyjna LWW (Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins, program 2024 r. z nową roczną pulą 17 artykułów został uruchomiony w dniu 09.04.2024 r.)

Licencja konsorcyjna OUP (Oxford University Press, aktualizacja 27.02.2024: program zawieszony od 01.01.2024 r. do czasu przyznania przez MEiN dofinansowania na 2024 r., co prawdopodobnie nastąpi w drugiej połowie marca 2024 r., oraz podpisania nowej umowy z wydawcą. Artykuły opublikowane w okresie zawieszenia programu będą mogły zostać zamienione na model otwarty ("retroaktywacja") po uruchomieniu programu).

Licencja konsorcyjna T&F (Taylor & Francis, w 2024 r. jest planowane uruchomienie programu w ramach nowej umowy licencyjnej read&publish).

Publikacje – OA a jakość wydawnictw

Open Access / Jak uniknąć czasopism drapieżnych?

Reference this list for your chosen journal to check if it is trusted.

- Do you or your colleagues know the journal?
  - Have you read any articles in the journal before?
  - Is it easy to discover the latest papers in the journal?
  - Name of journal: is the journal name the same as or easily confused with that of another?
  - Can you cross check with information about the journal in the [ISSN portal](#)?
- Can you easily identify and contact the publisher?
  - Is the publisher name clearly displayed on the journal website?
  - Can you contact the publisher by telephone, email, and post?
- Is the journal clear about the type of [peer review](#) it uses?
  - Does the website mention whether the process involves independent/external reviewers, how many reviewers per paper?
  - Is the publisher offering a review by an expert editorial board or by researchers in your subject area?
  - Does the journal guarantee acceptance or a very short peer review time?
- Are articles [indexed](#) and/or archived in dedicated services?
  - Will your work be indexed/archived in an easily discoverable database?
  - Does the publisher ensure [long term archiving and preservation](#) of digital publications?
  - Does the publisher use permanent digital identifiers?

- Is it clear what fees will be charged?
  - Does the journal site explain what these fees are for and when they will be charged?
  - Does the publisher explain on their website how they are financially supported?
  - Do they mention the currency and amount of any fees?
  - Does the publisher website explain whether or not waivers are available?
- Are guidelines provided for authors on the publisher website?
  - For open access journals, does the publisher have a clear license policy? Are there preferred licenses? Are there exceptions permitted depending on the needs of the author? Are license details included on all publications?
  - Does the publisher allow you to retain copyright of your work? Can you share your work via, for example, an institutional repository, and under what terms?
  - Does the publisher have a clear policy regarding potential conflicts of interest for authors, editors and reviewers?
  - Can you tell what formats your paper will be available in? (e.g. HTML, XML, PDF)
  - Does the journal provide any information about [metrics of usage or citations](#)?
- Is the publisher a member of a recognized industry initiative?
  - Do they belong to the [Committee on Publication Ethics \(COPE\)](#) ?
  - If the journal is open access, is it listed in the [Directory of Open Access Journals \(DOAJ\)](#) ?
  - If the journal is open access, does the publisher belong to the [Open Access Scholarly Publishers' Association \(OASPA\)](#) ?
  - Is the journal hosted on one of INASP's [Journals Online](#) platforms (for journals published in Bangladesh, Nepal, Sri Lanka, Central America and Mongolia) or on [African Journals Online \(AJOL\)](#), for African journals)?
  - Is the publisher a member of another trade association?

Otwarty dostęp / OA a publikowanie w międzynarodowych czasopismach

- OA to zobowiązanie formalne
- Wszystkie trzy ścieżki są równoważne (NCN nie preferuje żadnej z nich)
- DOAJ to nie wskaźnik tego czy czasopismo spełnia warunek „wydawnictwa o zasięgu międzynarodowym”!

§ 5. Efekty realizacji projektu

1. Kierownik projektu i Podmiot zobowiązują się do realizacji projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie wymiernych efektów zakładanych we wniosku o finansowanie projektu.
2. Efektem realizacji projektu musi być opublikowanie w wydawnictwie/wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym, poddanych wcześniejszej ewaluacji, wyników badań zrealizowanych w ramach projektu. Zakres zasięgu międzynarodowego publikowanych wyników badań stanowi element oceny eksperckiej. Brak publikacji w obiegu międzynarodowym może skutkować uznaniem umowy za niewykonaną ze zwrotem całości środków finansowych przyznanych na realizację projektu.

Publikacje i udostępniane danych badawczych

Otwarty dostęp / Publikacje i dane powiązane

POLITYKA

Dane powiązane (podstawowy zestaw danych) z opublikowanymi artykułami powinny być udostępniane w otwartym repozytorium, tam gdzie to możliwe, zgodnie z warunkami licencji *Creative Commons Public Domain* (licencja [CC0](#)), ze standardami cytowania danych zawartych w [Declaration of Data Citation Principles by FORCE 11](#) oraz na zasadach zawartych w [TOP Guidelines](#). Wszystkie publikowane metadane muszą spełniać wytyczne podane przez OpenAIRE⁷ (<https://zenodo.org/record/6918#.XqfeHf0zbIU>) i zawierać adnotację o finansowaniu ze środków projektu (Narodowe Centrum Nauki, numer projektu).

UMOWA, par. 5

6. Dane będące podstawą publikacji naukowych stanowiących efekt realizacji projektu badawczego, o których mowa w ust. 2 i ust. 3, powinny być **rzetelnie udokumentowane** w sposób spełniający zasady maszynowego lub manualnego wyszukiwania, dostępności, interoperacyjności i ponownego użycia (tzw. **FAIR Data**). Powinny być one **udostępniane w repozytorium**, tam gdzie to możliwe, zgodnie z warunkami licencji *Creative Commons Public Domain* (**licencja CC0**).

Koszty dot. publikowania w OA

Otwarty dostęp / APC

Article Processing Charges

- opłata publikacyjna pobierana przez wydawcę od autora,
- kosztów nie ponosi czytelnik,
- obejmuje koszty całego procesu publikacyjnego (recenzja, edycja etc.),
- pobierana od zaakceptowanego manuskryptu,
- dotyczy prac publikowanych w OA,
- APC są pobierane przez niektóre czasopisma typu full OA, hybrydowe, ale też i transformacyjne,
- **opłacenie APC nie gwarantuje licencji CC-BY!!!!**

Otwarty dostęp / koszty kwalifikowalne w NCN

Ścieżka publikacyjna	Koszty złożenia artykułu do czasopisma	Koszty APC	Dodatkowe koszty wydawnicze związane z redakcją publikacji
Ścieżka 1 Publikacja w czasopiśmie typu <i>full Open Access</i>	-	+	-
Ścieżka 2 Czasopismo subskrypcyjne (w tym hybrydowe), manuskrypt (AAM lub VoR) udostępniony w repozytorium	-	-	-
Ścieżka 3 Czasopismo transformacyjne, objęte umową transformacyjną	-	+	-

pod warunkiem, że praca została przyjęta do druku lub opublikowana do 31 grudnia 2024 r.

Otwarty dostęp / koszty

- Jakie koszty są kwalifikowalne dla artykułów?

Wyłącznie APC i tylko jeśli czasopismo jest full OA lub transformacyjne.

- Dlaczego?

APC powinno zawierać **wszystkie koszty publikacyjne**

Otwarty dostęp / koszty

- **Koszty APC: 2% kosztów bezpośrednich (koszty pośrednie OA) + 20% kosztów bezpośrednich (koszty pośrednie ogólne)**
- **Umowa: par. 4 Gospodarka finansowa, pkt. 9:**
„Podmiot jest zobowiązany do uzgodnienia z Kierownikiem projektu zagospodarowania **co najmniej 25% wartości** pozostałych kosztów pośrednich.”
- **Czasopisma diamentowe (DOAJ – ponad 13 000 czasopism bez APC)**

Otwarty dostęp / Ponoszenie kosztów OA (2% dodatkowych kosztów pośrednich)

- koszty pośrednie OA: APC, data steward, utrzymanie repozytorium
- koszty pośrednie OA rozliczane ryczałtem, są traktowane przez NCN jako koszty poniesione
- należy dokumentować wyłącznie koszty poniesione na APC
- faktury na APC będą mogły stanowić podstawę do uznania, czy dane publikacje zostały sfinansowane zgodnie z polityką otwartego dostępu NCN
- od jednostki zależy, w którym roku realizacji projektu koszty OA zostaną wydane; mogą one przechodzić na kolejny rok/lata realizacji projektu
- koszty pośrednie OA można wydatkować również po zakończeniu realizacji projektu

Otwarty dostęp / koszty / monografie

- **Monografie:** koszty OA mogą być pokrywane z kosztów bezpośrednich, gdyż nie są objęte Polityką NCN dot. OA
- Konieczność poddania manuskryptu procesowi recenzyjnemu w NCN

Planowane wydarzenie w obszarze Otwartej Nauki

➤ Dni NCN w Bydgoszczy: 15 -16 maja 2024 (wydarzenie stacjonarne)

➤ Szkolenia online dot. zarządzania danymi badawczymi:

18.09.2024	10:00-12:00	4.09.2024	język angielski
06.11.2024	10:00-12:00	23.10.2024	język polski

➤ Szkolenia online dot. publikowania otwartego (Open Access):

17.09.2024	10:00-12:00	3.09.2024	język angielski
05.11.2024	10:00-12:00	22.10.2024	język polski

Pomocne narzędzia

JCT

Ścieżka 1/2/3

DOAJ

Ścieżka 1

openDOAR/Sherpa
Romeo

Ścieżka 2

WBN
transformative
agreement

Ścieżka 3

cOAlition S
transformative
journal

Ścieżka 3

Kontakt:

otwarta.nauka@ncn.gov.pl